

Wtorek, 12 marca 2013 r.

P7_TA(2013)0075

Sytuacja kobiet w Afryce Północnej

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 12 marca 2013 r. Sytuacja kobiet w Afryce Północnej (2012/2102 (INI))

(2016/C 036/04)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 2 i art. 3 ust. 5 akapit drugi Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) oraz art. 8 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),
- uwzględniając art. 23 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej,
- uwzględniając wspólną strategię Afryka-UE,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 21 września 2010 r. zatytułowany „Strategia na rzecz równości kobiet i mężczyzn 2010-2015” (COM(2010)0491),
- uwzględniając wspólne komunikaty Komisji oraz Wysokiej Przedstawiciel Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa zatytułowane „Partnerstwo na rzecz demokracji i wspólnego dobrobytu z południowym regionem Morza Śródziemnego” (COM(2011)0200), „Nowa koncepcja działań w obliczu zmian zachodzących w sąsiedztwie” (COM(2011)0303) oraz „W sprawie realizacji nowej europejskiej polityki sąsiedztwa” (JOIN(2012)0014),
- uwzględniając instrumenty finansowe Komisji o charakterze tematycznym i geograficznym dotyczące demokratyzacji i praw człowieka (takie jak Europejski Instrument na rzecz Wspierania Demokracji i Praw Człowieka na Świecie (EIDHR) i Europejski Instrument Sąsiedztwa i Partnerstwa (ENPI)),
- uwzględniając Strategię UE na rzecz wyeliminowania handlu ludźmi na lata 2012-2016 (COM(2012)0286),
- uwzględniając rezolucję Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy zatytułowaną „Równouprawnienie kobiet i mężczyzn: warunek sukcesu arabskiej wiosny” ⁽¹⁾,
- uwzględniając Konwencję Organizacji Narodów Zjednoczonych w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet (CEDAW) z dnia 18 grudnia 1979 r. i Konwencję ONZ o prawach dziecka z dnia 20 listopada 1989 r. oraz Protokół fakultatywny do niej załączony w sprawie handlu dziećmi, dziecięcej prostytucji i dziecięcej pornografii z dnia 25 maja 2000 r.,
- uwzględniając rezolucję 67/167 Zgromadzenia Ogólnego ONZ z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie okaleczania żeńskich narządów płciowych,
- uwzględniając IV światową konferencję w sprawie kobiet, która odbyła się w Pekinie we wrześniu 1995 r., deklarację i platformę działania przyjętą w Pekinie, a także późniejsze dokumenty końcowe przyjęte na sesjach specjalnych ONZ „Pekin + 5”, „Pekin + 10” i „Pekin + 15”, dotyczące dalszych działań i inicjatyw mających na celu wdrożenie pekińskiej deklaracji i platformy działania, odpowiednio z dnia 9 czerwca 2000 r., 11 marca 2005 r. i 2 marca 2010 r.,
- uwzględniając protokół do Afrykańskiej karty praw człowieka i ludów o prawach kobiet w Afryce,
- uwzględniając prace Zgromadzenia Parlamentarnego Unii dla Śródziemnomorza,
- uwzględniając proces stambulsko-marrakeszański i wnioski ze spotkania na szczeblu ministerialnym pierwszej i drugiej euro-śródziemnomorskiej konferencji ministerialnej w Stambule w dniach 14–15 listopada 2006 r. i Marrakeszu w dniach 11–12 listopada 2009 r. w sprawie zwiększenia roli kobiet w społeczeństwie;

⁽¹⁾ Rezolucja nr 1873 (2012) przyjęta przez Zgromadzenie dnia 24 kwietnia 2012 r. (13. posiedzenie).

Wtorek, 12 marca 2013 r.

- uwzględniając wnioski dialogu regionalnego na Bliskim Wschodzie i w Afryce Północnej między społeczeństwem obywatelskim, organami państwa i przywódcami politycznymi, który miał miejsce w czerwcu i listopadzie 2012 r. w Bejrucie i Ammanie w ramach finansowanego przez UE projektu regionalnego „Promowanie wspólnego planu działania na rzecz równouprawnienia kobiet i mężczyzn za pomocą procesu stambulskiego”,
  - uwzględniając wspólny program regionalny dla południowej części basenu Morza Śródziemnego „Krok naprzód dla kobiet” prowadzony przez Komisję i UN Women,
  - uwzględniając 10. edycję sprawozdania UNICEF-u pt. „Progress for children” [Postęp dla dzieci],
  - uwzględniając sprawozdanie UNDP w sprawie rozwoju społecznego w świecie arabskim z 2005 r. zatytułowane „W stronę awansu społecznego kobiet w świecie arabskim” oraz sprawozdanie z 2009 r. zatytułowane „Wyzwania dla bezpieczeństwa ludzkiego w regionie arabskim”, w szczególności rozdział tego sprawozdania dotyczący braku bezpieczeństwa szczególnie narażonych grup,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 17 lutego 2011 r. w sprawie sytuacji w Egipcie ⁽¹⁾,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 10 marca 2011 r. w sprawie południowych krajów ościennych, a w szczególności Libii ⁽²⁾,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 7 kwietnia 2011 r. w sprawie przeglądu europejskiej polityki sąsiedztwa – wymiaru południowego ⁽³⁾,
  - uwzględniając swoje rezolucje z dnia 7 kwietnia 2011 r. w sprawie stosowania przemocy seksualnej w konfliktach w Afryce Północnej i na Bliskim Wschodzie ⁽⁴⁾,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 13 marca 2012 r. w sprawie równości kobiet i mężczyzn w Unii Europejskiej – 2011 r. ⁽⁵⁾,
  - uwzględniając zalecenie z dnia 29 marca 2012 r. dla Rady w sprawie warunków ewentualnego utworzenia Europejskiego Funduszu na rzecz Demokracji ⁽⁶⁾,
  - uwzględniając art. 48 Regulaminu,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Praw Kobiet i Równouprawnienia oraz opinię Komisji Rozwoju (A7-0047/2013),
- A. mając na uwadze, że wiele kobiet, w szczególności młodych, było w dużym stopniu zaangażowanych w arabską wiosnę w Afryce Północnej, między innymi uczestnicząc od samego początku w demonstracjach, debacie publicznej i politycznej oraz wyborach, działając aktywnie w społeczeństwie obywatelskim, mediach społecznych, pisząc blogi, dlatego też były i nadal są kluczowym czynnikiem zmian demokratycznych w tych krajach, a także umacniania rozwoju i spójności;
- B. mając na uwadze, że kraje te przechodzą proces zmian politycznych i demokratycznych oraz zmieniają swe konstytucje lub dokonują ich adaptacji, a w proces ten aktywnie i stale zaangażowane są kobiety sprawujące mandat parlamentarny, pochodzące z wyboru lub też reprezentujące społeczeństwo obywatelskie; mając na uwadze, że wynik tego procesu ukształtuje demokratyczne funkcjonowanie tych krajów oraz podstawowe prawa i swobody, a także wywrze wpływ na status kobiet;
- C. mając na uwadze, że rola odgrywana przez kobiety w czasie rewolucji nie różni się od roli, którą muszą one pełnić w procesie przemian demokratycznych i odbudowy państwa; mając też na uwadze, że sukces tego procesu ściśle zależy od pełnego udziału kobiet w podejmowaniu decyzji na wszystkich szczeblach;

⁽¹⁾ Dz.U. C 188 E z 28.6.2012, s. 26.

⁽²⁾ Dz.U. C 199 E z 7.7.2012, s. 158.

⁽³⁾ Dz.U. C 296 E z 2.10.2012, s. 114.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 296 E z 2.10.2012, s. 126.

⁽⁵⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2012)0069.

⁽⁶⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2012)0113.

Wtorek, 12 marca 2013 r.

- D. mając na uwadze, że w ostatnich dziesięcioleciach kobiety w tych krajach w większym, choć ciągle jeszcze nierównym, stopniu zdobywały wyższe wykształcenie, działały w organizacjach społeczeństwa obywatelskiego, przedsiębiorstwach i instytucjach, nawet gdy w czasach paternalistycznej dyktatury skuteczne egzekwowanie praw było ograniczone, a udział kobiet obwarowany był szeregiem restrykcyjnych warunków;
- E. mając na uwadze, że prawa kobiet to jedna z najbardziej kontrowersyjnych kwestii w obecnej sytuacji politycznej i główny powód zaniepokojenia kobiet, jako że grozi im ostry sprzeciw społeczny oraz zastraszanie, które mogą ograniczyć ich szanse realizacji celu wspólnej demokracji oraz ich równemu statusowi obywatelskiemu;
- F. mając na uwadze, że szereg wspólnych kwestii gender, takich jak prawa dziewcząt i kobiet jako integralna część powszechnych praw człowieka, równe prawa i przestrzeganie konwencji międzynarodowych, są głównymi elementami debat konstytucyjnych;
- G. mając na uwadze, że obecność kobiet w życiu politycznym oraz na stanowiskach decyzyjnych we wszystkich sektorach różni się w poszczególnych krajach, ich liczba jest jednak ogólnie niska w porównaniu z ogromnym zaangażowaniem kobiet w różne ruchy powstańcze oraz wybory, które odbyły się w ich wyniku, a także w porównaniu z rosnącą liczbą kobiet z wyższym wykształceniem;
- H. mając na uwadze, że w nowej unijnej polityce sąsiedztwa powinno się położyć większy nacisk na równouprawnienie płci, wzmocnienie pozycji kobiet oraz wsparcie społeczeństwa obywatelskiego;
- I. mając na uwadze, że obecnie pochodząca z UE specjalna pomoc na kwestie związane z płcią w regionie wynosi 92 mln euro, z których 77 mln jest wykorzystywanych na szczeblu dwustronnym, a 15 mln na szczeblu regionalnym;
- J. mając na uwadze, że wśród unijnych programów dwustronnych najważniejszy realizowany będzie w Maroku, z budżetem wynoszącym 45 mln euro, i dotyczy promowania równouprawnienia mężczyzn i kobiet, w Egipcie projekt opiewający na kwotę 4 mln euro będzie wdrażany przez UN Women, podczas gdy w Tunezji i Libii UN Women realizuje skierowane do kobiet programy dwustronne w ramach przygotowań do wyborów;
- K. mając na uwadze, że sytuacja społeczno-gospodarcza, a zwłaszcza wysoki poziom bezrobocia wśród ludzi młodych i kobiet, często prowadzące do marginalizacji kobiet i pogarszające ich sytuację społeczną, należały do głównych powodów gwałtownych zmian w tym regionie, obok aspiracji do praw, godności i sprawiedliwości;
- L. mając na uwadze, że w trakcie powstań w regionie i po nich doszło do wielu aktów przemocy seksualnej wobec dziewcząt i kobiet, w tym gwałtów i tzw. testów dziewictwa, które służyły jako narzędzia wywierania presji politycznej na kobiety, między innymi przez siły bezpieczeństwa, stanowiąc przykład molestowania seksualnego w miejscu publicznym; mając na uwadze, że zastraszanie na tle seksualnym jest metodą coraz częściej wykorzystywaną przez ruchy ekstremistyczne;
- M. mając na uwadze, że sytuacja migrujących kobiet i dzieci jest coraz trudniejsza z uwagi na brak bezpieczeństwa w niektórych częściach regionu i kryzys gospodarczy;
- N. mając na uwadze, że ryzyko handlu ludźmi jest coraz wyższe w krajach znajdujących się w fazie transformacji oraz na obszarach, gdzie ludność cywilna cierpi na skutek konfliktów i gdzie znajduje się wielu uchodźców lub przesiedleńców;
- O. mając na uwadze, że podstawową kwestią w debatach konstytucyjnych jest to, czy islam powinien zostać zdefiniowany w konstytucji jako religia ludności czy państwowa;
- P. mając na uwadze, że udział społeczeństwa w referendum konstytucyjnym, które odbyło się w Egipcie w grudniu 2012 r., był niewystarczający i że nie osiągnięto konsensusu we wszystkich dziedzinach, co sprawia, że szereg pytań pozostaje bez odpowiedzi i że istotne kwestie w zakresie prawa konstytucyjnego, w tym prawa kobiet, podlegają nadal swobodzie interpretacji;
- Q. mając na uwadze, że wymiar parlamentarny Unii dla Śródziemnomorza i proces stambulsko-marrakeszański to jedne z najlepszych narzędzi dla prawodawców do prowadzenia wymiany zdań na wszystkie te tematy oraz że w Zgromadzeniu Parlamentarnym Unii dla Śródziemnomorza istnieje Komisja ds. Kobiet, której uprawnienia należy właściwie wykorzystać;

Wtorek, 12 marca 2013 r.

Prawa kobiet

1. wzywa władze zainteresowanych krajów, aby zapisały w swych konstytucjach zasadę równouprawnienia kobiet i mężczyzn, w celu zdecydowanego zakazania wszelkich form dyskryminacji oraz przemocy wobec kobiet i dziewcząt, możliwość stosowania dyskryminacji pozytywnej, a także by ugruntowały polityczne, ekonomiczne i społeczne prawa kobiet; apeluje do prawodawców w tych krajach, by dokonali reformy wszelkich obowiązujących obecnie przepisów prawnych i uwzględniły zasadę równouprawnienia we wszystkich projektach lub wnioskach ustawodawczych, które mogą powodować dyskryminację kobiet, szczególnie w dziedzinie małżeństwa, rozwodów, opieki nad dziećmi, praw rodzicielskich, obywatelstwa, dziedziczenia i zdolności prawnych, zgodnie z instrumentami międzynarodowymi i regionalnymi oraz by zagwarantowali istnienie krajowych mechanizmów ochrony praw kobiet;
2. wzywa organy krajowe do zagwarantowania równouprawnienia kobiet i mężczyzn w kodeksie karnym i systemach zabezpieczenia społecznego;
3. podkreśla fakt, że równy udział kobiet i mężczyzn we wszystkich sferach życia to kluczowy element demokracji oraz że udział kobiet w rządzeniu stanowi warunek wstępny postępu społeczno-gospodarczego, spójności społecznej i sprawiedliwych rządów demokratycznych; dlatego stanowczo wzywa wszystkie kraje do priorytetowego potraktowania równouprawnienia płci w ich strategiach na rzecz wspierania demokracji;
4. podkreśla, że trwająca w Afryce Północnej transformacja da w rezultacie demokratyczne systemy polityczne i społeczeństwa tylko jeśli osiągnięte zostanie równouprawnienie płci, w tym swoboda wyboru stylu życia;
5. wzywa władze krajowe Afryki Północnej, aby w pełni wdrożyły CEDAW, protokoły do niej oraz wszelkie konwencje międzynarodowe dotyczące praw człowieka, a co za tym idzie, wycofały wszelkie zastrzeżenia w stosunku do CEDAW; zwraca się do nich również o współpracę w dziedzinie ochrony praw dziewcząt i kobiet w ramach mechanizmów ONZ;
6. przypomina otwartą debatę wśród kobiet reprezentujących islamskie środowiska naukowe dotyczącą interpretowania tekstów religijnych z perspektywy praw człowieka i równouprawnienia;
7. przypomina o znaczeniu zagwarantowania wolności słowa i wyznania oraz pluralizmu, w tym przez promowanie wzajemnego szacunku i dialogu ekumenicznego, zwłaszcza wśród kobiet;
8. zachęca państwa do podjęcia wszechstronnej, kompleksowej i dobrowolnej debaty ze wszystkimi zainteresowanymi podmiotami, w tym ze społeczeństwem obywatelskim, partnerami społecznymi, lokalnymi organizacjami kobiet, władzami lokalnymi i przywódcami religijnymi, oraz do zadbania, aby prawa kobiet oraz zasada równości mężczyzn i kobiet były chronione i gwarantowane;
9. przypomina, że żadna religia monoteistyczna nie głosi przemocy i nie może być wykorzystywana jako jej uzasadnienie;
10. wzywa kraje Afryki Północnej do przyjmowania praw i konkretnych środków zakazujących wszelkich form przemocy wobec kobiet i karzących za jej stosowanie, w tym przemocy domowej i seksualnej, molestowania seksualnego i szkodliwych praktyk tradycyjnych, takich jak okaleczanie żeńskich narządów płciowych i wymuszone małżeństwa, zwłaszcza w przypadku osób nieletnich; podkreśla znaczenie ochrony ofiar i zapewniania im specjalnych usług; z zadowoleniem przyjmuje niedawną kampanię przeciwko przemocy domowej zainicjowaną przez ministra ds. kobiet i rodziny Tunezji, jak również stałe zaangażowanie Maroka – które w 2012 r. zorganizowało dziesiątą kampanię krajową na rzecz zwalczania przemocy wobec kobiet – we wspieranie tej akcji;
11. przypomina o podwójnej dyskryminacji lesbijek i apeluje do władz krajowych w Afryce Północnej o depenalizację homoseksualizmu i dopilnowanie, aby kobiety nie były dyskryminowane ze względu na orientację seksualną;
12. podkreśla znaczenie walki z bezkarnością w odniesieniu do wszelkich przejawów przemocy wobec kobiet, zwłaszcza przemocy seksualnej, poprzez zagwarantowanie, że w sprawie takich przestępstw będzie się prowadzić skuteczne dochodzenia, procesy sądowe oraz wymierzać surowe kary, że nieletni będą skutecznie chronieni przez wymiar sprawiedliwości oraz że zagwarantuje się wszystkim kobietom pełny dostęp do wymiaru sprawiedliwości bez jakiegokolwiek dyskryminacji motywowanej wyznaniem lub pochodzeniem etnicznym;
13. wzywa rządy krajowe do zapewnienia odpowiednich szkoleń, aby pracownicy wymiaru sprawiedliwości i siły bezpieczeństwa były odpowiednio przygotowane do postępowania z przestępstwami przemocy seksualnej i jej ofiarami; podkreśla znaczenie wrażliwego na kwestie płci przejściowego systemu wymiaru sprawiedliwości;

Wtorek, 12 marca 2013 r.

14. potępia wszelkie rodzaje przemocy, a szczególnie przemoc seksualną, której dopuszczano się przed powstaniem, w ich trakcie oraz po ich zakończeniu, a także stałe stosowanie tej formy przemocy w celu wywierania presji politycznej oraz uciskania, zastraszania i poniżania kobiet; wzywa krajowe systemy wymiaru sprawiedliwości do ścigania tych przestępstw za pomocą adekwatnych metod i podkreśla, że Międzynarodowy Trybunał Karny może interweniować, jeżeli na szczeblu krajowym nie będzie możliwe podjęcie działań sądowych;

15. podkreśla, że podczas powstań i po nich pozycja kobiet w Afryce Północnej uległa pogorszeniu i częściej są one prześladowane;

16. wzywa kraje Afryki Północnej do opracowania strategii na rzecz ofiar przemocy seksualnej, która miała miejsce w trakcie powstań i po nich, która zapewni ofiarom odpowiednie odszkodowania, wsparcie ekonomiczne, społeczne i psychologiczne; wzywa władze krajów Afryki Północnej do priorytetowego potraktowania kwestii postawienia jej sprawców przed sądem;

17. potępia praktykę okaleczania żeńskich narządów płciowych, która wciąż jest stosowana w niektórych częściach Egiptu i wzywa władze krajowe do nasilenia egzekwowania zakazu oraz Komisję do utworzenia programów mających na celu wykorzenienie tej praktyki, w tym dzięki zaangażowaniu organizacji pozarządowych i dzięki edukacji zdrowotnej; podkreśla ponadto znaczenie podnoszenia świadomości, mobilizacji społecznej, edukacji i szkoleń oraz konieczność zaangażowania krajowych, regionalnych i lokalnych władz i społeczeństwa obywatelskiego, a także przywódców religijnych i lokalnych liderów w zwalczanie praktyki okaleczania żeńskich narządów płciowych;

18. z zadowoleniem zauważa, że w ostatnich dziesięcioleciach coraz więcej państw postanawia podnieść określony prawnie wiek dziewcząt uprawniający do zawarcia związku małżeńskiego (wynosi on 16 lat w Egipcie, 18 lat w Maroku i 20 lat w Tunezji i Libii) oraz potępia próby ponownego obniżenia tego wieku lub ograniczenia wpływu takich reform, jako że wczesne, lub często wymuszane, zawieranie małżeństw odbywa się nie tylko ze szkodą dla praw, zdrowia, psychiki i edukacji dziewcząt, ale jest również powodem ich ubóstwa i negatywnie wpływa na wzrost gospodarczy;

19. podkreśla fakt, że żadnej dyskryminacji lub przemocy wobec kobiet lub dziewcząt nie można usprawiedliwiać kulturą, tradycją lub religią;

20. podkreśla potrzebę, zwłaszcza opracowując nowe strategie opieki zdrowotnej, ułatwienia dostępu kobiet i dziewcząt do służby zdrowia i ochrony socjalnej oraz usług społecznych, szczególnie jeżeli chodzi o zdrowie macierzyńskie, seksualne i reprodukcyjne oraz związane z nim prawa; wzywa władze krajowe do pełnego wdrożenia programu działań Międzynarodowej Konferencji na temat Ludności i Rozwoju i planu ONZ dotyczącego rozwoju i ludności oraz zwraca ich uwagę na wnioski ze sprawozdania Funduszu Ludnościowego ONZ (UNFPA) pt. „Z wyboru, nie z przypadku: planowanie rodziny, prawa człowieka i rozwój”;

21. podkreśla znaczenie szczególnych działań na rzecz informowania kobiet o ich prawach, a także znaczenie współpracy ze społeczeństwem obywatelskim i organami państwowymi zmierzającej do przygotowania reform i wdrażania przepisów dotyczących przeciwdziałania dyskryminacji;

Udział kobiet w podejmowaniu decyzji

22. podkreśla, że aktywne uczestnictwo kobiet w życiu publicznym i politycznym w charakterze protestujących, głoszących, kandydatek i wybranych parlamentarzystek dowodzi ich chęci pełnego korzystania z praw obywatelskich, które przysługują im jako obywatelkom, oraz walczenia o budowę demokracji; podkreśla, że niedawne wydarzenia arabskiej wiosny pokazały, że kobiety mogą odgrywać ważną rolę w trakcie rewolucji; dlatego też domaga się podjęcia wszelkich niezbędnych kroków, w tym stosowania pozytywnych środków i kwot, w celu zapewnienia postępu w kierunku równego udziału kobiet w podejmowaniu decyzji na wszystkich szczeblach władzy (od samorządu lokalnego do rządu krajowego i od uprawnień wykonawczych do ustawodawczych);

23. uważa za szczególnie ważne, aby zwiększyć liczbę kobiet uczestniczących w stanowieniu prawa w parlamentach krajowych z myślą o zagwarantowaniu sprawiedliwszej praktyki ustawodawczej i prawdziwie demokratycznych procedur;

24. popiera ideę wielu parlamentarzystek z tych krajów, że prawa kobiet oraz równouprawnienie, a także czynny udział kobiet w życiu politycznym, gospodarczym i społecznym oraz umacnianie ich potencjału i zwalczanie dyskryminacji można skuteczniej promować i wdrażać do ustawodawstwa w drodze tworzenia frakcji kobiecych w partiach politycznych lub specjalnych komisji parlamentarnych ds. równouprawnienia płci, jeżeli takie jeszcze nie istnieją, które zajmować się będą kwestią płci i uwzględnianiem tej kwestii w pracach parlamentarnych;

Wtorek, 12 marca 2013 r.

25. nalega, by podwyższyć liczbę kobiet na wszystkich szczeblach decyzyjnych, szczególnie w instytucjach, partiach politycznych, związkach zawodowych oraz w sektorze publicznym (w tym w wymiarze sprawiedliwości) oraz podkreśla, że w wielu sektorach reprezentacja kobiet jest bardzo wysoka, ale jest ich znacznie mniej na wysokich stanowiskach, częściowo z powodu utrzymującej się dyskryminacji płciowej i stereotypów płciowych oraz zjawiska tzw. szklanego sufitu;
26. uważa, że demokratyczna transformacja wymaga wdrożenia wrażliwych na kwestię płci strategii politycznych i mechanizmów, które zapewnią pełny i na równych prawach udział kobiet procesie podejmowania decyzji w życiu publicznym, czy to w sferze politycznej, ekonomicznej, społecznej czy też dotyczącej środowiska;
27. zaznacza istotną rolę edukacji i mediów w propagowaniu zmian w mentalności w całym społeczeństwie oraz w przyjmowaniu demokratycznych przepisów dotyczących poszanowania godności ludzkiej i partnerstwa obu płci.
28. podkreśla znaczenie włączenia większej liczby kobiet w negocjacje pokojowe, mediacje, procesy pojednania narodowego i przywracania pokoju;
29. podkreśla, że istotne jest organizowanie i finansowanie szkoleń skierowanych do kobiet z myślą o przygotowaniu ich do pełnienia przywództwa politycznego, a także wszelkie inne środki, które przyczyniają się do wzmocnienia pozycji kobiet i do ich pełnego udziału w życiu politycznym, gospodarczym i społecznym;

Wzmocnienie pozycji kobiet

30. pochwala kraje, które zintensyfikowały działania na rzecz edukacji dziewcząt; ponownie podkreśla jednak, że kobietom i dziewczętom należy zapewnić lepszy dostęp do edukacji, a zwłaszcza szkolnictwa wyższego i kształcenia wyrównawczego pozwalającego nadrobić braki w edukacji; zwraca uwagę, że należy poczynić pewne wysiłki w kierunku likwidacji analfabetyzmu kobiet, a także że należy położyć nacisk na szkolenie zawodowe, w tym kursy wspierające nabywanie przez kobiety umiejętności cyfrowych; zaleca włączenie równouprawnienia płci do programów edukacyjnych;
31. podkreśla, że dostęp dziewcząt do szkół średnich i szkolnictwa wyższego, a także jakość nauczania muszą być priorytetem rządów i parlamentów państw Afryki Północnej, zważywszy, że jest to sposób na zapewnienie rozwoju, wzrostu gospodarczego i trwałości demokracji;
32. zwraca się o opracowanie strategii politycznych uwzględniających szczególną sytuację najgorzej sytuowanych grup kobiet, dziewcząt, kobiet niepełnosprawnych, emigrantek i kobiet z mniejszości etnicznych, homoseksualnych i transeksualnych;
33. podkreśla, że należy uczynić znacznie więcej w celu zagwarantowania niezależności ekonomicznej kobiet, a także zachęcić je do przedsiębiorczości, w tym w sektorze rolnictwa i usług; podkreśla, że samodzielność ekonomiczna kobiet daje siłę do przeciwstawiania się przemocy i poniżaniu; jest zdania, że należy wspierać wymianę doświadczeń na szczeblu regionalnym pomiędzy przedsiębiorcami, związkami zawodowymi oraz społeczeństwem obywatelskim, a w szczególności wspierać najbardziej pokrzywdzone przez los kobiety zamieszkujące tereny wiejskie i ubogie dzielnice miast;
34. wzywa rządy krajów Afryki Północnej do zachęcania kobiet do udziału w rynku i pracy i wspierania ich oraz do podjęcia wszelkich niezbędnych działań w celu zapobiegania dyskryminacji płciowej w miejscu pracy; podkreśla zapotrzebowanie na narzędzia, które mogą umożliwić kobietom dostęp do rynku pracy w dziedzinach tradycyjnie dla nich zamkniętych;
35. docenia rolę mediów w promowaniu kwestii dotyczących sytuacji kobiet i ich roli w społeczeństwie, a także ich wpływ na postawę obywateli w ich krajach; zaleca opracowanie planu działań, który będzie miał na celu wspieranie kobiet w mediach, zarówno jako ścieżki kariery zawodowej, jak i w celu monitorowania jaki jest wizerunek kobiet w telewizji, przez produkcję programów telewizyjnych i wykorzystywanie nowych mediów (internet i sieci społeczne) w celu zachęcania do kobiet do udziału w polityce i propagowania idei, że tradycja i równe szanse mogą iść zgodnie w parze;
36. sugeruje podjęcie kroków w kierunku monitorowania procesu wzmocnienia pozycji kobiet, w tym pod względem poszanowania ich praw jako pracowników, szczególnie w sektorze przemysłowym i usługowym, na obszarach wiejskich i przemysłowych obszarach miejskich, a także wspierania przedsiębiorczości kobiet i równej płacy;

Wtorek, 12 marca 2013 r.

37. podkreśla, że istnieje dodatnia korelacja między wielkością sektora MŚP danego kraju i stopą wzrostu gospodarczego; jest przekonany, że mikrofinansowanie jest pożytecznym narzędziem wzmacniania praw kobiet i przypomina, że inwestycje w kobiety są również inwestycjami w rodziny i wspólnoty oraz pomagają zlikwidować ubóstwo, załagodzić niepokoje społeczne i zmniejszyć trudności gospodarcze oraz wzmocnić spójność społeczną, poza tym zwiększają niezależność finansową kobiet; przypomina, że mikrofinansowanie nie polega jedynie na udzielaniu kredytów, obejmuje ono również zarządzanie oraz doradztwo finansowe i handlowe oraz programy oszczędnościowe;

38. zwraca się do krajowych władz publicznych o opracowanie polityki w zakresie uregulowań dotyczących mikrokredytów, w celu uniknięcia negatywnych skutków ubocznych, takich jak nadmierne zadłużenie, na które kobiety są narażone ze względu na brak informacji i odpowiednich przepisów;

39. zachęca państwa Afryki Północnej do wprowadzania mechanizmów wspomagających i wspierających przedsiębiorczość kobiet, w tym przez udzielanie informacji, ochronę prawną oraz kształcenie na rzecz awansu społecznego i w zakresie zarządzania;

40. zachęca do wzmacniania pozycji kobiet poprzez projekty wymiany, które dla organizacji kobiecych i poszczególnych kobiet naukowców pochodzących z różnych państw stworzyłyby możliwość spotkań oraz wymiany doświadczeń i wniosków, co z kolei pomogłoby im w opracowaniu strategii i działań, które można powtórzyć w innych sytuacjach przy uwzględnieniu różnych potrzeb i uwarunkowań związanych z miejscem pochodzenia;

41. podkreśla wagę zagwarantowania, że programy i działania na rzecz wzmocnienia pozycji kobiet w tym regionie będą zgodne z trzema poziomami interwencji: pierwszy z nich to poziom instytucjonalny dążący do równouprawnienia płci dzięki reformie ram prawnych i wprowadzeniu nowego ustawodawstwa, który dostarcza także wsparcia technicznego; drugi wspiera organizacje społeczeństwa obywatelskiego, które działają na rzecz praw kobiet i ich większego udziału w procesie decyzyjnym; oraz trzeci, w ramach którego pracuje się bezpośrednio na poziomie lokalnych społeczności, zwłaszcza na obszarach wiejskich, w celu zmiany społecznych zachowań i tradycji oraz otwarcia przestrzeni dla kobiet w życiu społecznym, gospodarczym i politycznym w ich otoczeniu;

Europejska polityka sąsiedztwa/działania unijne

42. podkreśla, że kwestia wzmocnienia pozycji kobiet powinna stać się centralnym elementem programów realizowanych w ramach Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa, jako że są one jednym z kluczowych elementów oceny postępów w zakresie demokratyzacji i praw człowieka; jest zdania, że powinno się nadawać priorytetowe znaczenie równouprawnieniu we wszystkich krajowych dokumentach strategicznych oraz krajowych programach orientacyjnych;

43. wzywa Komisję do kontynuowania i wzmacniania uwzględniania aspektu płci na różnych unijnych poziomach interwencji niezależnie od ich tematu przewodniego i zachęca Komisję do dalszej współpracy z organizacjami międzynarodowymi i wykorzystywania ich jako realizatorów, tak jak ma to miejsce z UN Women;

44. zachęca Komisję, aby przy opracowywaniu krajowych projektów w zakresie zaangażowania w działania organizacji społeczeństwa obywatelskiego w państwach Afryki Północnej przyjęła sposób działania uwzględniający aspekt płci w celu ograniczenia nierówności ze względu na płeć i stworzenia warunków sprzyjających sprawiedliwemu udziałowi kobiet i mężczyzn w procesie decyzyjnym;

45. wzywa wysoką przedstawiciel/wiceprzewodniczącą do pogłębienia dialogu z regionalnymi instytucjami arabskimi, aby zagwarantować, że będą one odgrywać główną rolę we włączaniu praw kobiet w główny nurt oraz związanych z nimi strategii politycznych w całym regionie;

46. wzywa wysoką przedstawiciel/wiceprzewodniczącą i Komisję do realizacji wspólnego programu prac dotyczącego współpracy podpisanego z Ligą Państw Arabskich, zwłaszcza jeśli chodzi o wzmocnienie pozycji kobiet i prawa człowieka;

47. wzywa Komisję do zwiększenia puli finansowej przeznaczonej na udzielanie wsparcia kobietom w tym regionie; uważa, że wsparcie to powinno być kontynuowane, uwzględniając zarówno szczególne warunki w każdym kraju, jak i wspólne problemy, z którymi borykają się one w skali regionu, np. problemy gospodarcze i polityczne, dążąc do wzajemnego uzupełniania się programów regionalnych i dwustronnych;

48. wzywa Komisję do zachęcania do opracowywania i dalszego wspierania już istniejących programów szkolących liderów skierowanych do opiniotwórczych kobiet i do liderów w sektorze biznesowym i finansowym;

Wtorek, 12 marca 2013 r.

49. jest zdania, że zobowiązania składane przez partnerów zgodnie z zasadą „więcej za więcej” nowej polityki sąsiedztwa powinny należycie uwzględniać prawa kobiet oraz równouprawnienie płci; wzywa zatem wysoką przedstawiciel/wiceprzewodniczącą i Komisję do opracowania jasnych kryteriów w celu zagwarantowania i monitorowania postępów za pomocą przejrzystego i otwartego procesu, obejmującego konsultacje z organizacjami broniącymi praw kobiet i organizacjami społeczeństwa obywatelskiego;

50. wzywa Specjalnego Przedstawiciela UE ds. Praw Człowieka do zwrócenia szczególnej uwagi na prawa kobiet w Afryce Północnej, zgodnie ze zrewidowaną strategią UE dotyczącą praw człowieka;

51. podkreśla znaczenie zachęcania kobiet do udziału w procesie wyborczym i w związku z tym wzywa władze zainteresowanych państw do zawarcia w ich konstytucjach prawa kobiet do udziału w procesie wyborczym, tak aby usunąć przeszkody uniemożliwiające rzeczywisty udział kobiet w tym procesie; wzywa UE do ścisłej współpracy z rządami w celu dostarczania im wzorcowych praktyk odnośnie do szkolenia kobiet w zakresie praw politycznych i wyborczych; jest zdania, że powinno się to odbywać w drodze cyklu wyborczego za pomocą programów pomocy i w razie potrzeby przy ścisłym nadzorze ze strony unijnej misji obserwacji wyborów;

52. zachęca Komisję, aby nadała zapewniała monitorowanie wdrażania zaleceń unijnej misji obserwacji wyborów w państwach Afryki Północnej w dziedzinie praw kobiet oraz przedstawiła sprawozdanie Parlamentowi;

53. wzywa wiceprzewodniczącą/wysoką przedstawiciel i Komisję do zajęcia się problemem dyskryminacji kobiet pracujących w kodeksie pracy w trakcie spotkań w ramach dialogu politycznego i strategicznego z krajami Afryki Północnej zgodnie z zasadą „więcej za więcej”, oraz do wspierania członkostwa kobiet w związkach zawodowych;

54. wzywa Komisję i innych darczyńców do wspierania programów służących zapewnieniu wszystkim kobietom równouprawnienia w zakresie dostępu do rynku pracy i szkoleń, a także do zwiększenia środków finansowych przeznaczonych na budowanie potencjału kobiecych organizacji społecznych oraz sieci działających na poziomie krajowym i regionalnym;

55. wzywa Komisję do podkreślenia pozytywnych przykładów kobiet przedsiębiorców, między innymi kobiet z państw Afryki Północnej lub z organizacji zrzeszających kobiety przedsiębiorców z Europy i Afryki Północnej, w tym w dziedzinie technologii i przemysłu; w związku z tym wzywa Komisję do opracowania instrumentów służących rozpowszechnianiu właściwych informacji, aby dopilnować, by zdobyte doświadczenie wykorzystane zostało w najwyższym możliwym stopniu w celu wspierania potencjału rozwoju takich działań wśród społeczności mniej dynamicznych pod względem gospodarczym, a także w celu rozszerzenia zakresu wiedzy w tym zakresie;

56. wzywa Komisję, by dokonując ocen skutków w odniesieniu do krajów, z którymi prowadzi negocjacje pogłębionej i kompleksowej umowy o wolnym handlu, uwzględniła potencjalny wpływ społeczny tej umowy oraz jej potencjalny wpływ na prawa człowieka, a zwłaszcza prawa kobiet, w tym w sektorze nieformalnym;

57. wzywa Komisję do wspierania działań służących natychmiastowemu i właściwemu zaspokajaniu specyficznych potrzeb kobiet w sytuacji kryzysu i konfliktu, a także ograniczaniu ryzyka narażenia ich na przemoc uwarunkowaną płcią;

58. wzywa wysoką przedstawiciel/wiceprzewodniczącą i Komisję do zapewnienia sprzyjających warunków dla swobodnych działań społeczeństwa obywatelskiego i jego udziału w przemianach demokratycznych podczas spotkań w ramach dialogu politycznego i strategicznego z krajami Afryki Północnej;

59. wzywa Komisję do zasilenia szeregów personelu zajmującego się kwestiami płci w delegacjach UE w regionie oraz do zagwarantowania, by w proces konsultacji związany z planowaniem zaangażowane były kobiety i organizacje pozarządowe;

60. z zadowoleniem przyjmuje otwarcie nowych siedzib UN Women w Afryce Północnej i zachęca delegatury UE w zainteresowanych krajach do dalszej współpracy z biurami ONZ w celu określenia środków służących zapewnieniu równości płci i wspieraniu praw kobiet w związku z arabską wiosną;

Wtorek, 12 marca 2013 r.

61. wzywa Komisję, by zachęcała do tworzenia i finansowania centrów doradczych oraz tzw. domów kobiet, gdzie kobiety mogą uzyskać poradę na każdy temat, począwszy od praw politycznych, poprzez doradztwo prawne, zdrowie, a skończywszy na przemoc domowej, jako że podejście holistyczne jest im pomocne, a także dyskretniejsze w przypadku, gdy dochodzi do przemocy;
62. zachęca władze krajowe w Afryce Północnej do zainicjowania programów, które uczulą na problem przemoc domowej w połączeniu z rozwojem schronisk dla kobiet, które doświadczyły lub doświadczają przemoc domowej;
63. wzywa władze państw Afryki Północnej do zapewnienia kobietom będącym ofiarami i świadkami przemoc właściwej opieki medycznej i psychologicznej, darmowych usług prawnych i dostępu do wymiaru sprawiedliwości, a także mechanizmów wnoszenia skarg;
64. przypomina, że społeczeństwo obywatelskie, organizacje pozarządowe oraz organizacje kobiet powinny również otrzymywać wsparcie za pośrednictwem mechanizmów Unii dla Śródziemnomorza; wzywa Komisję do ułatwienia współpracy między organizacjami kobiecymi w UE i ich odpowiednikami w Afryce Północnej;
65. wzywa Komisję do wspierania podejmowanych w krajach Afryki Północnej wysiłków na rzecz zbudowania głębokiej i trwałej demokracji opierającej się na poszanowaniu praw człowieka, podstawowych swobód, praw kobiet, zasad równości mężczyzn i kobiet, niedyskryminacji i praworządności; podkreśla konieczność wspierania rozwoju aktywnego obywatelstwa w regionie dzięki technicznemu i finansowemu wsparciu społeczeństwa obywatelskiego w celu wspomoczenia powstawania demokratycznej kultury politycznej;
66. wzywa Komisję do zagwarantowania pełnej jawności negocjacji handlowych, w tym jeśli chodzi o wszelkie informacje ogólne, na bazie których umowy handlowe są proponowane; podkreśla że organizacje kobiece i organizacje społeczeństwa obywatelskiego powinny być aktywnie zaangażowane w cały ten proces;
67. wzywa Zgromadzenie Parlamentarne Unii dla Śródziemnomorza, aby każdego roku poświęciło sesję marcową omówieniu sytuacji kobiet w regionie;
68. wzywa Komisję do promowania wzmocnienia procesu stambulsko-marrakeszańskiego i wspierania programów, które promują dialog między społeczeństwem obywatelskim i rządami w regionie euro-śródziemnomorskim;
69. jest przekonany, że utworzony niedawno Europejski Fundusz na rzecz Demokracji powinien poświęcać szczególną uwagę zaangażowaniu kobiet w procesy reform demokratycznych w Afryce Północnej poprzez wspieranie organizacji kobiecych oraz realizację projektów w dziedzinach związanych z problematyką płci, takich jak zachęcanie do dialogu międzykulturowego i międzywyznaniowego, walka z przemocą, tworzenie miejsc pracy, wspieranie zaangażowania kulturalnego i politycznego, rozszerzenie dostępu do sprawiedliwości, opieki zdrowotnej oraz edukacji dla kobiet i dziewcząt na równych zasadach, a także zapobieganie lub likwidowanie dyskryminacji kobiet i naruszania ich praw;
70. wzywa Komisję i państwa członkowskie, a w szczególności koordynatora UE ds. zwalczania handlu ludźmi, aby uwzględnił i stosował jednolite podejście w zakresie koordynacji unijnych działań w zakresie polityki wewnętrznej w ramach strategii UE na rzecz wyeliminowania handlu ludźmi na lata 2012-2016; uważa, że zawsze kiedy jest to możliwe władze w krajach Afryki Północnej powinny być zachęcane do nawiązywania współpracy z innymi państwami regionu w zakresie zwalczania handlu ludźmi;
71. wzywa Komisję do wspierania projektów dotyczących kobiet i wzmocnienia sieci kobiet na wyższych uczelniach, w środkach masowego przekazu, w instytucjach kulturalnych, przemyśle filmowym oraz innych sektorach kreatywnych, a także podkreśla znaczenie umacniania wymiany kulturalnej pomiędzy obydwoma wybrzeżami Morza Śródziemnego, w tym poprzez media społeczne, platformy cyfrowe i transmisje satelitarne;
72. wzywa rządy i władze państw członkowskich do priorytetowego traktowania praw kobiet w dwustronnych kontaktach dyplomatycznych i handlowych z krajami Afryki Północnej;
73. apeluje do Komisji o wzmocnienie programów wymiany naukowej na poziomie szkolnictwa wyższego, takich jak Erasmus Mundus, a także do zachęcania kobiet do udziału w nich; domaga się również rozwoju współpracy międzyregionalnej (np. poprzez partnerstwo lub wymiany partnerskie typu peer-to-peer) pomiędzy regionami północnej i południowej części basenu Morza Śródziemnego;

Wtorek, 12 marca 2013 r.

74. z zadowoleniem przyjmuje partnerstwa w zakresie mobilności, jako że ułatwiają one wymianę oraz pozwalają zarządzać migracją w sposób ludzki i godny;

o

o o

75. zobowiązuje przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji i rządów państw członkowskich.

P7_TA(2013)0076

Finansowanie współpracy UE na rzecz państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku oraz krajów i terytoriów zamorskich na lata 2014-2020

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 12 marca 2013 r. w sprawie przygotowania wieloletnich ram finansowych dotyczących finansowania współpracy UE na rzecz państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku oraz krajów i terytoriów zamorskich na lata 2014-2020 (11. Europejski Fundusz Rozwoju) (2012/2222(INI))

(2016/C 036/05)

Parlament Europejski,

- uwzględniając umowę z Kotonu zawartą między państwami Afryki, Karaibów i Pacyfiku a Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi w dniu 23 czerwca 2000 r. ⁽¹⁾,
- uwzględniając część IV Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) i decyzję o stowarzyszeniu zamorskim z dnia 27 listopada 2001 r. ⁽²⁾ dotyczącą stowarzyszenia między UE (wcześniej WE) a szeregiem krajów i terytoriów zamorskich (KTZ),
- uwzględniając przyjęty przez Komisję w dniu 16 lipca 2012 r. wniosek dotyczący decyzji Rady w sprawie stowarzyszenia krajów i terytoriów zamorskich z Unią Europejską (decyzja o stowarzyszeniu zamorskim) (COM(2012) 0362), który jest obecnie przedmiotem negocjacji w Radzie,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 7 grudnia 2011 r. pt. „Przygotowanie wieloletnich ram finansowania współpracy UE z państwami Afryki, Karaibów i Pacyfiku oraz krajami i terytoriami zamorskimi w latach 2014–2020 (11. Europejski Fundusz Rozwoju)” (COM(2011)0837),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 13 października 2011 r. pt. „Zwiększanie wpływu unijnej polityki rozwoju – Program działań na rzecz zmian” (COM(2011)0637),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 21 czerwca 2001 r. pt. „Program działania na rzecz włączenia kwestii równości płci do wspólnotowej współpracy w dziedzinie rozwoju” (COM(2001)0295),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 12 września 2012 r. pt. „Korzenie demokracji i zrównoważonego rozwoju: Współpraca Europy ze społeczeństwem obywatelskim w dziedzinie stosunków zewnętrznych (COM(2012)0492),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 29 czerwca 2011 r. zatytułowany „Budżet z perspektywy” Europy 2020, ” (COM(2011)0500),
- uwzględniając konsensus europejski w sprawie rozwoju z dnia 20 grudnia 2005 r., podobnie jak europejski plan działań w dziedzinie rozwoju i wynikające z niego wytyczne,

⁽¹⁾ Dz.U. L 317 z 15.12.2000, s. 3. Umowa zmieniona w Luksemburgu w dniu 25 czerwca 2005 r. (Dz.U. L 287 z 28.10.2005, s. 4) i w Wądadugu w dniu 22 czerwca 2010 r. (Dz.U. L 287 z 4.11.2010, s. 3).

⁽²⁾ Dz.U. L 314 z 30.11.2001, s. 1. Decyzja zmieniona decyzją 2007/249/WE (Dz.U. L 109 z 26.4.2007, s. 33).